

Megjelenik mindenképp a delutáni órákban.
Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.
Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál irak kereskedésében, hól egyes számok is kaphatók.
Szerkesztői szállás: belső-tordatca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 60 hasábas garmond sorért 6 ft. s egyszeri belkítás után 30 hr. helyegdj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papirkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Királyutca 60. sz.) Bécsben: Haasensteint és Voglernt (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosná (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2.)
Nyilttérli cikkek: sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők.
Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Előfizetési föltételek

„Kolozs. Közlöny“

1872-iki folyamára:

egész évre	12 ft o. é.
félre	6 „ „
évnegyedre	3 „ „
egy óra	1 „ „

Előfizetéseket helyben elfogad: a szerkesztőség, Demjén László ir könyv- és Keresztény Pál ir papirkereskedése.

A „Kol. Köz.“ szerkesztősége.

Az országházból.

r. A képviselőház jan. 15-ki ülésében beadott kérvények közül fölemlitendő Tordamegyeé, melyben egy realtanoda felállítását Tordára kérelmezi; Benedek Gyula képviselő pedig Fogaras város kérvényét nyújtja be az iránt, hogy Fogaras város külön országgyűlési képviselőt küldhessen.

Török Sándor határozati javaslatának tárgyalását — a házszabályok átvizsgálását illetőleg — a ház 64 szóval 63 ellen későbbi időre halasztá, s így a közoktatási budget részletes tárgyalása került napirendre.

Legelőbb is Dobsa L. tartott egy Pulszky ellen személyeskedő beszédet, zöldelő élcei közt föleg azt igyekvők kiszínezni, mely a muzeumigazgató többféle hivatalos teendőire cselezott. A ház derültséggel fogadta az elmfuttatásokat, egyéb hatást a nagy hangu, de kevés szellemi becsű szónoklat nem tett.

Henszlmann Imre elismeri, hogy tudományos catalogus elkészítésére évek kellenek s így nem esodálja, ha az maig meg nem készült. A ház a muzeumra előirányzott összeget megszavazza.

A képtár tűzkár elleni biztosítása hozatván fel, Pauler miniszter kijelenti, hogy e részben minden lehető előintézkedés úgy arra nézve is hogy a képtár őrizésére jövőre más épület állítsassék. Erre Henszlmann határozati javaslatát visszavonta.

Megszavaztatott: a központi meteorologiai intézetre 11,580 ft, képzőművészeti czelokra 70,000 ft, a történelmi műemlékek felkutatására, felállítására, lajstomására, osztályozására és felügyeletére 16,500 ft van előirányozva, mit Henszlmann 20,000 frtra óhaj fel emeltetni. A ház az előirányozottat fogadja el, ez utóbbi indítványt pedig a pénzügyi bizottsághoz utalja.

Továbbá megszavaztatott magyar történelmi források és emlékek kiadására 20,000 ft, a tudom. akademia könyvtára gyarapítására 5000 ft, az országos képtár házberére 10,000 ft. a m. tudom. akademia természetf. és matematikai osztályának országos érdekű kutatásokra és közleményekre 5000 ft, a természettudományi társulatnak hasonló czélra 5000 ft. Szontagh Pál (a esanádi) ez utóbbi tételmegszavazását szeretné elhalasztani; hanem Csengery Antal kimutatja, hogy e téren már is sokat mulasztottunk, iparunk és földművelésünk csak úgy emelkedhetik, ha a haza terménykincseit megismerjük, a fenemlített kiadás pedig e czélra való; ez tehát nem meddő kiadás, a csekély összeg megsza-

vazását a nemzeti becsület és büszkeség is kívánja, e részben hordja össze a tudományos anyagot saját nemzeti akademiáj és ne idegen tudósok. A ház az 5000 frtot megszavazta. Ezen felül az elszegényedett hazai irók vagy ezek családjai felsegéllésére 2,500 frtot; tornamesterek képzésére 5000 frtot, a nemzeti zenedegélyezésére 2,500 frtot, zenészeti ösztöndíjakra 2,500 frtot, a budai zene és énekekademia segélyezésére 1,200 frtot.

Horváth Mihály remek beszédben emeli ki Toldy érdemeit ki 50 éven át annyit tett irói pályáján nemzeti irodalmunkért: munkáinak száma oly nagy, hogy csupán czimeikből 116 lapos könyv telt ki; ő kutatta fel és gyűjtötte össze nemzetünk összes szellemi életének kincseit, nemzeti irodalmunk történetének anyagait; az anyag kész de még nincs egészen feldolgozva, a munka jelentékeny része még csak Toldynak agyában él, de megírva, a jelen és jövő nemzedék birtokába adva nincs, mert idejének nagy részét más foglalkozásra kell fordítania. A nemes iró 50 éves irói pályája daczára most is fiatal ruganyossággal dolgozik, csak egy hiányzik neki az idő, gondoljuk meg, hogy ha kidől nincs ki helyét pótolhatná, a ki nemzeti irodalmunk történetét megírná úgy mint ő, ki 50 év óta egygyé nőtt e tárggyal. A bölcsészeti kar — um Horváth — havak előtt kérte a kormányt, lássa el 4000 ft érdíjjal a jeles irót, hogy egyedül nagybecsű nemzeti művének élhessen; Pest város pedig az iró 50 éves jubileuma alkalmából kérelmezte a képviselőháznál, hogy Toldy felszázados érdemeit méltányolja indítványozza tehát: tisztelje meg a nemzetet a ház az által, hogy az ősz tudós számára irói díjt szavazzon meg 3000 frtot. Lónyay kiemeli, hogy ez összeg az irodalom történetének megírására mint közművelődési czélra megszavazható s lemondván Toldy az egyetemi könyvtárnoki hivatalról mint nyugdíj 4000 ft-ra lenne emelhető azon kikötéssel, hogy idejét a magyar irodalom történetének befejezésére fordítsa.

Schwarz Gy., Csernátorny mindannyian Toldy érdemeit elismerőleg szólnak, sőt utóbbi kiemeli, hogy semmi kikötést sem kell tenni. Végre is Horváth ebbeli indítványa a pénzügyi bizottsághoz utasított.

A fedezetét illetőleg a m. nemzeti muzeum alapjából 25,150 frt vétetik fel a költségvetésbe. Megszavazatik: nyugdíjakra 30,353 ft. Továbbá: egyházi czelokra 310,000 ft; a brassói román gymnasiumra 4000 ft; a n.-szebeni főrealtanoda részére 5000 ft; az újvidéki szerb gymnasium részére 8000 ft ez utóbbi feltételelesen; a budai tanító képezdére 75,000 ft; a bajaira 40,000 ft szavaztatott meg. A muzeum rendkívüli szükségleteire 26,800 ft; a visegrádi vármok megóvására 15,000 ft adatott. Az ülés végén a közp. bizottság részéről Királyi P. tesz jelentést a sorhadjutalék és a honvéddzásokkal szaporitása tárgyában; e jelentés kinyomatása elrendelvetén az ülés szétoszlott.

Nyilt válasz

Dtor Fischer Lajos tisztelt kartársomnak a „Kolozsári Közlöny“ idei 11-ik számában közlé tett nyilatkozatára.

A „Kolozs. Közlöny“ idei 5-ik számában a Kolozsár város szervezkedése ügyében közzétett cikketellennek látszott, ha csak a Pesthigofolyón nem; mindenki tehát ezen irányt választotta, de csak 1000 ember érte el a folyó partját, ezek közül is 100 a vízbe fult: 800 ember már útközben összeeggett. A katolikus lelkes, ki szintén a folyóba menekült, azt beszélte nekem, hogy maga a levegő (?) is égett, mert mielőtt a tűz kiört volna, a fából épült ház minden részében pattogott s a részeken át gáz tolt be, mely elől ő futásban keresett menekülést. Őt egész óráig állt a folyóban, kalapjával színtetlenül vizet merítve fejére. E hely most egészen pusztá, még csak egy darab elszenesedett fát sem találni, csak hamut. A kövek elmorzsolódtak. A szerencsétlen nap estélyén a lelkes, sejtve a veszélyt, a templomi ruhákat egy ládába rakta s a kertben elásta. Midőn a veszély után hazatért és a helyet felkutatta, csak szénrakást talált. Most élő lényt sem látni az egész környéken, néhány tehenet kivéve, melyek a folyóba szaladtak. A lakosság azt hitte, hogy az utolsó ítélet napja érkezett meg és porrá égeti a földet, de azért jövészéklés nem hallatszott, komor csend uvalkodott mindenfelé; mert az iszonyu embert és állatot elnémitott. A hullák nagyobb része annyira elégett, hogy azon helyen kellett őket beásni a hol feküdtek.

A ki megmenekült, az sietve s mint koldus hagyta el a veszes helyet; sokan még a legszükségesebb ruházatot is elküldözték; több ember a forráság következtében megvakult.

Greenbayból írják: „A lakosság emberföltöti ki tartással küzdött az elharapozó elemmel s csak összeeggett kézzel, elperzselt hajzattal és a vakító fénytől káprázó szemekkel kereste üdvét a futásban. Egy anya, mindenki karja alatt egy-egy gyermekkel, a folyóba szaladt, hol több óráig időzött, gyermekeit időnként a vízbe mártva, hogy meg ne éjjenek. . .

Ménomineből jelentik: „Vasárnap este 9 óra körül, távoli zivatarhoz hasonló morajt hallottunk s már

nek compromissumra vonatkozó részére azt mondja t. barátom, hogy az nem felel meg a hű tényállásnak, mint-hogy t. barátom nekem nem azt jelentette volna ki: „hogy a 40-ek az alkudozásra nézve teljesen viszszaléptek, az eddigi megállapodásokat kötelezőknek vétetni nem kívánják, hanem az indítványt pártolók vigyék indítványuk ügyét a képviselői gyűlés elébe, s a minék lehet, ott szerezenek többséget;“ ellenkezőleg a 40-es küldöttség tagjainak megbízása folytán úgy nyilatkozott volna velem szemben: „hogy megbízói a polgármester utalványozási jogát feladni, a tanács hatáskörének oly mérvben való kiterjesztésében, mint ez az indítványpártolók részéről cseleztatik, befenyugodni, a rendőrbírói intézményt megszüntetni, a mezei rendőrség szervezetére beadott munkálatot a szabály-rendeletbe beilleszteni nem hajlandók; egyebekben pedig a kölcsönösön megállított módosításokat és kiegészítéseket elfogadják.“

Erkölosi köteleességemnek tartom, — ha bár betegségem miatt pár napot késve — ezen nyilatkozatra felelni, mert erre jogom már a január 12-ki képviselői gyűlésben fenn volt tartva, és mert meggyőződésem szerint, a Közlöny czikkirója azon értelemben közölte a tényállást, mint én azt t. kartársamtól megértettem, és a mi pártgyűlésünkben sokak hallatára hiven előadtam; ketönk között tehát valamelyik tévedésben van, s a félreértést a közvélemény előtt helyrehozni köteleességünk.

Jól tudod t. barátom, hogy ha oly tény-körülmények felett, melyeknek csak két ember van közvetlen tudatában, eltérő nézetek nyilvánítatnak, ott az igazság mindig homályban marad, vagy pedig az egyik vagy a másik divergens nézete más bizonyítéki módokkal kiegszítendő. Azt nem követelhetjük, hogy a t. olvasó közönség egyikünk vagy másikunk szavára döntse el a vitás ügykérdést, egyikünk vagy másikunk követelt szavának adjon több hitelt; a közönséget még arra sem hivatjuk fel, hogy egyiknek ketönk közül döntő esküt adjon; de tán azon térre sem léphetünk, hogy a közép századok bizonyítéki módjai valamelyikéhez — tűz, vas, forróvíz, párbaj próbához folyamodva ezen úton döntsük el: melyik szölet igazat; mert megtörténhetnék, hogy én győznék le a nélkül, hogy a dolog lényegében igazam volna, vagy te lehetnél mellette a nélkül, hogy neked volna igazad. Itt tehát más bizonyítéki módokhoz s oly körülményekhez kell folyamodnunk, melyekből következtetve az illető közönség hallása és belátása szerint mondhasa ki: melyik részen áll az igazság.

Midőn az oly híressé vált december 19-ki főispáni enunciatio után a 40-sek belátták, hogy tán üdvösebb lenne munkálatajukhoz nem ragaszkodni oly mereven, hanem a város jövendő municipális életére, annak önkormányzati joga megóvására nézve tán czelszerűbb volna mellőzött indítványom zárkése terére lépni; a 40-sekből s az indítványt pártolókból egy vegyes bizottságot a végett kiküldeni, hogy az éppen az alapelvekre nézve egymástól eltérő nézeteket egyeztesse és egy ily úton t. i. compromissum útján közmegnyugvással megállapított munkát terjeszessen be a közgyűlésnek elfogadásra: mi, indítványpártolók ezen ajánlatot teljes készséggel, minden utógondolat nélkül elfogadjuk, mert czé-

előre örültünk a termékenyítő és mentő esőnek, mert a patakok és kutak kiapadtak, és a láthatáron tévelygő szem mindenfelől az erdőégek visszfényébe ütközött. Kevéssel utóbb lefeküdtünk. 11 órakor erős menyődörgéshez hasonló moraj ébresztett fel, mely mindinkább közeledett, s bennem azon meggyőződést szülte, hogy valami borzasztó esemény fenyeget. Felkeltem és kimentem körülnézni. A füst sűrűbb lett, az éj koromsötét volt, a zaj növekedett, s a forró szél nem engedett kételkedni, hogy a vihar szárnyain borzasztó tüzvész közeleg.

Néhány holdra terjedő irtástőlünk nem nyújtott oltalmat ily óriási tűz ellen. Mit tegyek? Gyorsan felkeltettem a gyermekeket és a legjobb ruhát adván rájuk, futottunk. Fa fa után recsegre halomra dől, és hangosan üvölt s menyődörg a még távol láthatatlan tűzár. Hova most? A félóranyira fekvő 12 holdnyi tisztásra. De az ut sűrűn erdőn vezet keresztül és körülöttünk a vihar nagy torlaszokat emel ledöntött fatörzsekből. Előre! Most világosabb s mindig világosabb lesz, a hőség növekszik s a fák ormai fölé lángfal emelkedik, mely a vihártól korbácsolta, mintegy 100 lábnyira közeledik. „Istenem segits!“ — e szavak törnek ki a szorongatott kebelből. Valjon használ-e még itt a futás? Mindegy, előre! Inkább a fák által eltemettetni, mint a lángokban elveszni. Minden erőnkkel összeszedve utat törünk a vadonon át, míg végre ezer veszély után, előttünk látjuk az óhajtott irtványt, és mentve vagyunk.“ — Hasonló rémjelenetek a végtelenig ismétlődtek.

„A mint körülamban Toledoba értem — írja egy missionarius — 4 házat leégve találtam. A lakosságot rémülés fogta el, az éjjeli örök száma megkettőztetett, s a várost őrcsapatok járják be, mert a templom közelében több férfit és nőt láttak, a kik petroleumot hordtak magukkal, s az örök közeledőre gyorsan elfutottak.“

lunk nem meddő vitalkozás, nem torzsalkodás, hanem az vala, hogy városunk szervezkedéséről oly munkát terjesztessék fel a magas kormány elébe, mely e város jövő önkormányzatát s abban a polgári jogokat alólól és felülől jöhető minden támadásoktól megvédjé, a polgárság kedélyét megnyugtassa, s annak az ellenőrzés tekintetében már maga a törvény által fenntartott befo-lyását még inkább biztosítsa — készséggel nyújtánk jobbot; s választotaink által bele mentünk a 8-as bizottsághoz; ebben kitártuk alapelveinket, leteleztük a legapróbb részletekig nézeteinket, közöltük szervezeti munkálatainkat s bár ha merőv magatoktartását már az első nap felismertük, s beláttuk, hogy három havi feszített munkásságot eredményt megbontatni hajlandók nem igen vagytok; de mi még is a bár kevés sikert is hasznosnak s városunkra nézve előnyösnek tartva, négy napon át dolgozni s nagyraecseült körötökben a kiegyezés útját és módját őszinte lélekkel keresni meg nem szüntünk. Közös munkásságunknak lön is azon eredménye, hogy a törvényhatósági bizottság hatáskörét, a gyűléseknek havonként tartását szabatosabban körvonalaztuk, a szakosztályokat s azok hatáskörét szabályozó elveket 40-es munkálatainkba átlpántáltuk, a polgármesteri mindenhatóságot szűkebb körök közé szorítottuk, a tanács megalázó, gépies állását a személyi és egyszersmind testületi működés és testületi felelősség elve elfogadásával nemesebb és a város télezedéves multjának megfelelőbb álláspontra emeltük; a levéltár időrendszertint kezelését megállítottuk, a városi belső és mezei külső rendőrségről szerkesztett munkáinkat szívesek voltatok meghallgálni, sőt ezek közül az elsőt H. J. tisztelt tagtársunk, az utóbbi pedig, a törvényhatósági bizottság, polgármester, a szakosztályok és tanács szervezetével együtt te vették át, azokat hazavittötek, és tán tanulmányoztatok, s a 4-ik napi gyűléssel avval zártuk be, hogy még egy utolsó gyűlésre összejövünk, abban a kölcsönösen elfogadott pontokat megállítjuk, a 40-es munkálataiba beillesztése módozatát beállítjuk; a városi belső és mezei külső rendőrség kérdésében szemben álló vitás pontokat tovább vitatjuk, a tisztí létszám és fizetésekre, egy a választókerületekre nézve is nézetegységet és megállapodást igyekszendünk létrehozni, megállapodván abban is, hogy legközelebbi összejövetelünk idejét Filep István tagtársunk velem, az indítványt pártolók értesítése s véleményők kikérése végett tudatni fogja. Három nap múlva más ügyben Filep István tagtársunk házamnál felkeresett s dolgozunk igazítása után kérdést intéztem hozzá: mikor fogjuk bizottsági gyűlésünket folytatni? ő azt felelé: Fischer van megbízva a 40-esek nézetét e tárgyban velem tudatni. Vártam rendelkezéseket, s te két nap múlva személyes látogatással szerencsétlétvén, visszahoztad a mezei rendőrség tárgyában szerkesztett munkánkat, a többi azelőtti napon irnokod által küldvén vissza; ezen találkozásunk alkalmával azt mondád: a 40-es párt a mi mezei rendőrségünket kész azon értelemben elfogadni, hogy azt a leendő képviselő bizottság átvizsgálja, s szabályul elfogadván, életbe léptesse. Hát a többivel — kérdem én — mi történik? mikor tartjuk meg az utolsó gyűlést? E kérdésemre azt nyilvánítd: „a 40-es párt a munkálataba letett elveket feladni nem kívánja, hanem tegy meg az indítványozók pártja a részletes tárgyalás alkalmával illő helyeken indítványát, s ha a többség elfogadja, a 40-es párt-nak nincs ellenére, ha a tiétekből minél többet bevisztek.“

Evvel vége szakadt a 8 tag által megkezdett párt-értekezletnek, melynek első nyilván kijelentett s mindkét féltől elfogadott és megígért feltétele a volt: „hogy a miben a 8-as bizottság megállapodik, mind a két párt által a közgyűlésben vita nélkül elfogadtassék.“ Több gyűlést nem tartottunk, holott ha az általatok elfogadottaknak a 40-es munkálataba beillesztését fenn akaratok tartani, egy utolsó gyűlés megbeszélésünk szerint el nem maradhat vala; erről való nyilt és egyenes lemondástok, s nekem tett nyilatkozatod kétségtelen értelmé arról győze meg, hogy időt, munkát hasztalan vesztlünk, mert ti a kezdetben felvett merev álláspontra visszalépve, s leszavaztatásunkba erős bizalmat helyezve, az általunk közgyűlésben indítványozott s töleket, de gyűlésen kívül elfogadott békés kiegyenlítést nem óhajjtátok: erről a későbbi tények bennünket még inkább meggyőzték. Azt hiszem tehát, hogy a tényállás hű előadása ellen sem én, sem a „Kolozs. Közlöny“, 5. száma czikkirója nem vételtünk; azt hiszem, hogy miután az indítvány elveit s ezekre alapított szervezési munkálatainkat pártolók a közgyűlésből 25-től testületileg kiléptek, mit én teljesen osztok s magamév teszek; miután a hivatalos lapban Szegedváros törvényhatósági szervezete van olyan gyanút megjelölve, mely ellen a kormány kifogása nincs; miután Szamosújvárnak a polgármesteri személyes hatalomra és omnipotenciára alapított szervezetét a magas kormány visszavetette, midőn már most előttünk fekszik Debreczennek is a miénkel alapelvekben egyező s a városok municipális életét, jogait s a közvagyonot inkább biztosító szervezete: ti is más gondolatra méltán jöttetek, s már ma a 8-as bizottság megállapodásait, s tán még többet is a 40-es munká-

TÁRCZA.

Az amerikai erdőégek.

A „Köln Vlsatz,“ hittérítőik elbeszélései nyomán, megrendítő adatokat közöl az Egyesült-Államok nyugoti részében a tűz által okozott pusztításokról.

A Michigan és Huron tavak egész környékét lángtenger borítja. Pesthigo város teljesen leégett; 470 hullát találtak benne, — 1200 hamuvá égett. A körülfekvő helységeket hasonló sors érte, 15-en, kik hegylétszerbe menekültek, ott találták halálukat. Sturgeon-Bayban 75 egyén égett meg, a belga telepítvényesek által lakott Brüsselnben 185 ház közül csak 5 maradt épen és töméntelen emberélet esett áldozatul. Marneuse város fele, 200 ház és 6 malom a földdel tétetett egyenlővé. A Huron-tónál, keleti Michiganban Sand-Brach vidékét pusztította el a tűz; Canadához tartozó Windsorf hasonló sors érte.

Milvankee polgármesterének proclamatója szerint egyedül Visconsin államban 1500 ember esett a tűz áldozatául és 7 grófság végkép elpusztult. Képzelnék egy 14,000 angol mértföldnyi területet lángban állva. (Michigan állam kiterjedése Toledo várostól a Hurontóig 200 mértföld; a Michigantótól Detroit folyóág 70 mértföld). De még ez koránt sem minden. Kansas államban az erdő- és legelőégek roppant területet pusztítottak el. St-Francisco várost m. é. okt. 20-án éjjel 5 helyen akarták felgyújtani.

Peshigo egészéről az alábbi jelenésből szerkezhettünk némi fogalmat: „Estefelé (vasárnap okt. 6-án) a várost még nem látszott veszély fenyegetni, de az erdő mindig közelebből égett és 9 óra táján Peshtigot már lángöv vette körül. A vihar okozá, hogy tíz perczrel később maga a város is lángban állt. A menekülés lehe-

Iatba felvenni hajlandók vagytok, s egy elméleti, kétségen kívül szép elv kedvéért városunkat bizonytalan kimeneteli experimentálókna kiteni nem kívánjátok: a köztünk történt eszmecsere és tett nyilatkozatok azonban nem a mai, hanem az akkori helyzet és körülmények s mind a két fél akkori nézetei és álláspontja szerint megítélendők. Egyébiránt, kedves barátom, lett-legyen így vagy amúgy, a mit te pártod nevében nekem és én pártomnak mondtunk, engem és a velem egynézetűeket megnyugtatt, hogy ha jól értesültem, az általunk tett indítvány elvei a 40-es munkálathoz jobbra felvették, és így Kolozsvár autonómiaja és municipalis élete megvannak mentve. Legyen ez a miénk, legyen a ti mitetek, az erkölcsi haszon mindnyájunké, szeretett városunké, mely hogy polgári jellegű s törvényes önállóságot, újabb századokon át megvédhesse, szívemből kívánom, s míg élek, ezért küzdeni meg nem szünöm.

Kolozsváratt, január 18-án 1872.

Simon Elek, m. k.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Zágráb. A kiegyezésre kevés kilátás, a horvát nemzeti párt követeléseit tulfeszíti.

Szt.-Pétervár. Az 1872-ki költségvetés a fokozott kiadások dacára 488,000 rubel fölösleget mutat.

Róma. A Pó terén elhelyezett katonai telepek beljebb szállítása céloztatik.

A pesti kir. ügyész köriratából.

A pesti királyi főügyész, Kozma Sándor, körrendeletet bocsátott ki a kir. ügyészekhez, melyben a magyar kir. ügyészség eszméje, hivatása és annak az igazságszolgáltatás organismusában kijelölt teendői felelt nyilatvánia nézeteit. A terjedelmes rendelet közérdekű részéből közöljük a következőt:

„A magyar királyi ügyészség működési köre. Ugy-mint azt az 1871. XXXIII. t. cz. megállapítja lényegesen, sőt majdnem kizárólagosan a büntető törvénykezésre és eljárásra van szorítva. Ezen intézkedésben a törvénynek a magyar jurisprudentiában is, azon elv jut teljes érvényesítésre, mely szerint az állam főcéljának, a jogrendnek megvédésére, a jog megvalósítására min denek előtt maga az állam van hivatva. Épen ezért nem ügyfél, nem is pusztán közbíró a magyar királyi ügyész, hanem az állam igazságszolgáltatásának oly önálló közege, tényezője, mely közvetlen az államtól nyert felhatalmazás folytán, a midőn a bünt és büntöst üldözöbe veszi, függetlenül egyedül az anyagi igazság érdekében küzd és fáradozik.

„A magyar királyi ügyész ezen feladatának meg oldásához, köteleinek és jogosultságának alapját az 1871. XXXIII. t. czikk 17-dik §-ban találja.

„Ezen szakasz pontozataiban mindazon teendők jelezve vannak, melyek a büntettek nyomozása, az elővizsgálat szemmel tartása, a személyes jog védelme, a vádemelés és a jogorvoslatok igénybevétele körül a királyi ügyészre várakoznak.

„Fontos, alig kimeríthető momentumok a büntető eljárásban mind, de amelyeket itt részletezni nem, hanem mint „az ügyészi körre vonatkozókat,” csak némely főbb vonásaikban érintetek. A királyi ügyész főteendői közé tartozik a büntető eljárás kezdeményezése. Ez

magában foglalja azon hivatást, mely szerint a kir. ügyész a feljelentéseket elfogadja, a szükséges felderítéseket eszközöli s ott, ahol indokolta látja, — az eljárást megindítja.

Az ezen irányban teendő lépéseknél, a köteleesség-mulasztástól, a késedelmezéstől, mely az egész büntető törvényszerű elintézését eleve tönkre tenné, épen úgy óvakodni fognak a kir. ügyész urak, mint a szükségtelen rémlátástól és bűnhajszattól.

„A királyi ügyész a feljelentések gomolyában óvatosan keresend a szálak végeit, nyomoz de nem üldöz s a meglelt ösvényen való tovább haladást a törvény által hivatott bírósági közegnek engedi át. (1871. XXXIII. 21. §.)

„A büntető vizsgálat czélszerű vezetésénél közreműködés nem oly feladat, mely a magy. fenytő perben ismeretlen volna. A lényeg ott van régebbi táblai perekben, ut csak a forma.

„Azonban e téren az államügyészség s a vizsgáló bíróság jogkörei oly közel érintkeznek, hogy az összeközös elkerülése végett, lehetetlen már most nem figyelmeztetni a kir. ügyész urakat, hogy az illetéktelen beavatkozás vádjára okot soha ne szolgáltatassanak.

„Az 1871. XXXIII. t. cz. 19. 20. §-ai kijelölik a határokat s azonban a vizsgálat ténye kizárólag a bíróságnak van fentartva. A kir. ügyész tehát indítványában megjelölheti az adatokat, irányt mutathat a bírónak, az figyelmezteti, — de nem kötelezheti s nem utasíthatja.

„A kir. ügyésznek, ha nem is legfőbb, de minden esetre egyik legkomolyabb kötelem a közbírói teendők.

„Most, a midőn, még csak remélünk és várunk oly intézkedéseket, melyek büntető eljárásunkban legalább némi egyöntetűséget hoznak, a közbírói hivatásra vonatkozólag alig mondhatok egyebet néhány irányelvél.

„Szorítóknak önkönk. vádbeszédekben a „vád megállapítására, kiegészítésére s a törvények alkalmazására. De mellőzök a szónoklat azon pompáját, — mely a tárgyilagosság szűkebb határai közt soha meg nem fér; azon pathos, mely visszaélve a fegyverek egyenlőségével a vádlottat a győzelem kedvéért dialektikájával összezuza, meghurcolja. A kir. ügyész az állam képviselőjében nem peres fél, a ki ellenesen mindenáron diadalmaskodni akar, hanem közege azon erkölcsi hatalomnak, a mely igazságot kutat, és követel. Szenvedély és érzékenység megengedhető tán a védelemnek, de a vád csak egyszerű, szabatos és komoly lehet. A mi a kir. ügyészség jellegét leginkább kifejezi, az a kiváló szabadság a perorvoslatokkal való éléssben. A törvény 17. §-a nyíltan kimondja, hogy az ügyész a vádló, a vádlott javára is fellebbezhet.

„A törvény e néhány szóban az intézménynek egész eszméjét fejezi ki. „Ha valaki a fentebb elmondottak után még mindig kételkedett volna azon, hogy a kir. ügyész szemben a bírósággal és vádlottal nem ügyfél, hanem magának a jogszolgáltatásnak önálló tényezője: azt bizony utalhatjuk az érintett szakaszra, mely a királyi ügyészt arra hívja fel, hogy minden magán érdektől, minden önző céloktól szabadon, keresse az igazságot és legyen öre a törvénynek.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, január 17. 1872.

— Enquête az erdőtürvényjavaslat tárgyában. A földmívelési miniszter tavaly felhívta volt az er-

dészeti egyetlet s valamennyi gazdasági egyesületet, hogy az erdőtürvényjavaslatról véleményét mondjanak. Az illető egyetlet beküldötték észrevételeiket s most a miniszter ezek tárgyalása végett egy szűkebb körű enquetét rendez, mely már e napokban össze fog ülni.

— A „Kolozsvári lovar-egylet folyó 1872-ik év február 3-án délután 5 órakor a casino rendes gyűlési termében tartandó választmányi-gyűlésére tisztelettel meghívja a n. t. tag urakat, a titkár Bartha. Lajos.

— A képvis. ház pénzügyi bizottsága elfogadta Pulszky Ágostnak az egyetemi magántanárak megjutalmazására vonatkozó indítványát. —

— Ép most jelent meg „Magyar Regevilág”, írta P. Szathmáry Mihály. Aigner Lajos bizománya. Pest 1872. Ára 1 frt. o. é.

— Halál 80 krajczár miatt. Temes megye Párász nevű községéből írják: Egy helybeli jómódú román földmives néhány nap előtt torokbajt kapott. Környezői tanácsolták neki, hogy a borbélyal pióczt rakasson magának. „Hány piócza fog kelleni?” kérdezi a beteg. — „Mintegy 6 vagy 8 darab” — válaszolják neki. — „Mennyibe kerül egy piócza?” kérdezi ismét. — „10 krajczárba.” — „Mit? 80 krajczárt költsek én pióczára? inkább tiszter is meghalok!” — dörmögé haraggal a beteg s meghalt.

(—) A farsang nem akar elevenülni, s oszítja a mai világ egyik divatbetegségét — a spleent. A mult keddi nőttyeleti álarozos-bál, kevésbé volt élénk és népes, mint a mult években. Noha szép társaság gyűlt össze, még is a vidámság és elelenség hévmérvjét sokkal alantabb fokon állónak találtuk, mint a hogy azt az előbbi években megszoktuk volt. Azonban mindezek mellett, a jótékony nőttyeletnek nem maradt el az az öröme, hogy a szegényeket a bál jövedelméből is jelentékeny összeggel ne segítse. A közönség csak két óra után kezdett oszlani, találkozást adva egymásnak a „gazdasági ifjuság” tánczos, vagy a „tűzoltók” által rendezendő maszkos bálokban!

— Financziistoria. Két magyar atyafi dohányt árult Lékán. Hanem a financzok elfogták őket és szerestől együtt vitték Köszeg felé. A rőtí korcsmához érve, kérték a financzokat, engednék meg, hadd pihen-jék ki magukat a lovak. Megengedték s pihentek egyet, mialatt a két ember jó ülést is csinált a kocsi-terékben a financzoknak. Ezek észre sem vették, hogy a kocsi elejét meg saroglyáját ketté választották, a dohányt az első ülést alá téve. Mikor már a lovak jól kipihenték magukat, az egyik atyafi jól közéjük suhint, s azzal: gyi te fakó! elvágattak a szekér elejével meg a dohánnyal, a két financz pedig ott maradt a kasbéli kényelmes ülésben.

(Necrolog.) Kis-Borosny Tompa Mária már özvegy Rápolthi Mihályné maga és gyermekei: Gábor, Károly és László, — a néhaiak édes anyja Nagy-Borosnyó özvegy Rápolthi Sigmondné született Bartha Rozália, — ugy szintén nővére Rápolthi Rozália férjesült Rétyi Losontzi Andrásné és gyermekei nevében fájdalom dűlt szívvel tudatja forrón szeretett hű férjének, a gondos édes atyának, jó fiúnak és testvérnek Alsó-Csernaton Rápolthi Mihálynak folyó év December 20-án estvéli 7 órakor, életének 50-ik, boldog házasságának 17-ik évében, fegyelgengülés következtében történt gyászós elhunytát. Hűlt tetemei a kathólkus egyházi szertartás szerint: Al-Csernatonban December 23-án délután 2 órakor saját udvarkertjében fognak örök nyugalomra

tétni, — lelkeért pedig az engesztelő áldozat Al-Csernatonba 1872 Január 13-án a mindenség urának bémutat-tatni, — mely végtiszteség megtételére minden részt-vevő rokonok és barátok szomorúan meghívottak. Béke poraira! Alsó-Csernaton 1871 December 20-án.

(—) Nemzeti színház. Kedden január 16-án Auber „Fekete Dominoja” adatott. E kedves zenéjű daljátékot nálunk sok tekintetben sikerülten adják elő. Gerecsnének, Angela tagadhatatlanul egyik jobb szerepe, magánárját szépen éneklí — a közönség mind őt, mint Darai Károlint, tapsaival jutalmazá. Szilágyi Gil Perez alakjában, mint mindig, most is eredeti volt. Zazong, ma jobban hangjánál lévén, sikerrel játszott és énekel. A közönség különösen a páholyokban, szép számmal volt jelen.

Szerdán január 17-én Beczkóy jutalomjátékául, s K. Pappné Szabó Pepi asszony vendégfölteptéul a „Tékozló” került színp. K. Pappné színházunk egykori kedvelt tagját a közönség megjelenésekor, hosszasideig tartó tappsal és virágbouquettal fogadá. — Baymond e látványosságokkal telt, s nagy gondal kiállított művére, ezuttal nagy közönség jelent meg. Szabó Pepi élénk játéka, zajos tetszésben részesült; ugyisintén Szilágyi és Mátrai játékaokról kell dicsérrel szólnunk. Kovács Gy, ma kedv nélkül játszott A nagy számmal egybegyűlt közönség, a jutalmazottat kitüntetéssel fogadá, az egyes szép díszleteket különösen az új erdővidéket, s az utolsó felvonásban előforduló fényes díszletet zajosan megtapsolta. Általában szorgalmas és tehetséges festőktől Beczkóytól az idén már több rendbeli új díszletet láttunk, melyek mind igen szépen sikerültek.

Ma, január 19-én „Borgia Lucrezia”. Opera 4 felvonásban.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről. Jan. 17-ről: 5% Metalliques 62.90 5% Nemzeti kölesön 72.90. 1860-diki államkölesön 108.50. Bank-részevények 898. Hitelrészevények 345.80. London 115.60. Ezüst 114.25. Cs. kir. arany 5.48. Napoleondor 9.16 1/10. Földtehermentesítési kötvények: Magyar 80.25. Temesi 78. —. Erdélyi 80.25. Horv.-Slavon 77.75.

Id. felelős szerkesztő: Sándor János.

N y i l t t é r .

(277) 37-*

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierő) gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülés és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 óratól 1-ig és délután 3 óratól 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám, I-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

V. Beküldetett. Minden betegnek erő és egészség, orvosság és költség nélkül.

Revalesciére du Barry Londonból.

Minden betegség gyógyítása gyógyszer és költség nélkül a delicat Revalesciére du Barry által Londonból, a mely gyermekeknek és felnőtteknél 50-szer megtakarítja a gyógyítási költséget.

72,000 gyomor-, ideg-, altesti-, mell-, tüdő-, gége-, hang-, légzés-, mirigy-, vese- és húgyhólyag-baj gyógyítása, a miről kívánságra másolatok ingyen és bérmentesen küldetnek.

Gyógy. sz. 64.210.

Nápoly, 17. april 1862.

Uram! Egy májbaj következtében 7 év óta borzasztó állapotban voltam, elsoványodtam, s kinlódtam. Nem valék képes írni vagy olvasni; minden izom reszeket testemben; rossz emésztés, folytonos álmatlanság szüntelen ideg ingerben tartott, mely ide oda ütött, soha nyugtot nem adott; e mellett mindig buskomor valék. Sok orvos kimerült gyógyításomban, de bajaimat nem enyhíté. Teljes kétségbeesésben megkísértém önnek Revalesciére du Barry-ját, s most, miután 3 hónapig télem vele, hálát mondok az Istennek. A Revalesciére

legnagyobb dicséret érdemel, visszaadta tökéletesen egészségemet s abba a helyzetbe tett, hogy társadalmi állásomat ismét elfoglalhatom.

Öszinte hálával és teljes tisztelettel

Bréhan marquise.

Táplálóból lévén a húsnál, a Revalesciére felnőtteknél és gyermekeknek 50-szer behozta árát gyógyszerekkel szemben.

1/2 fontos bádog szelencékben 1 frt. 50 kr. 1 frt. 2 frt. 50 kr., 2 frt. 4 frt. 50 kr., 5 frt. 10 frt., 12 frt. 20 frt., 24 frt. 36 frt.

Revalesciére csokoládé poralak- és táblákban: 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Fankal József fűszerkereskedésében, Pesten Töröknél, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutca a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József úrnál kül-monostorutca 134 sz., és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen feljül minde-nüvé elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

pénz-kisorsolás

összesen 1 millió 713.600 porosz tallerra

Főnyeremény esleg 100.000, 60.000, 40.000, 20.000, 15.000, 12.000, 2 a 10.000, 2 a 8.000, 3 a 6.000, 3 a 5.000, 8 a 4.000, 3.000, 14 a 2.000, 20 a 1.500, 155 a 1.000, 7 a 500, 211 a 400, 18 a 300, 333 a 200, 225 a 100, 25.685 a 60, 50, 47, 40 tallér sat.

Az első osztályú húzás 1872. január 25-én és 26-án kezdődik s erre

Egész eredeti sorsjegyek (nem igérvény) ára 7 ft — o. é. Fél eredeti sorsjegyek (nem igérvény) ára 3 ft 50 o. é. Negyed ered sorsjegyek (nem igérvény) ára 2 ft — o. é. a melyeket az összeg osztrák bank-jegyben beküldése mellett, legközélszertiben ajakult borítékban pontosan s titoktartással, még a legutóbbabb vidékekre is megküldök. Minden résztvevő az államzimerrel ellátott húzási lapot megkap, s a nyervevényeket is a húzás után azonnal megküldöm. Tessék mielőbb bizalommal fordulni Heckscher Zsigmond szerenestől kedvezményezett bank-házhöz.

3-5 Hamburgban. (374)

ALTER ÉS KISS

magy. kir. udvari divatáru szállítók

1829. óta fenálló női divat-üzletik változatlan fennmaradása mellett, haszonkiterjedési

férfi divat-üzlettel

alapítottak, Szentkirályi-féle házban, vározi és régi postautca sarkán, jelenlegi női divatüzletükkel szemközti.

Az új férfi divatvilág, minden e szakmába vágó ozítékot, a legújabb választékban tartalmaz, részint angol részint francia gyártmányban; — azonkívül össze van köve férfi szabó műhelyvel, hol a legegységesebb s divatosabb férfi öltözékek, szimtyúg készen kaphatók, mint rendelés után, a lehető leg hamarabb elkészülnek.

Videkről jövő megrendelések azon, pontosággal teljesítetnek, mely eddig a üzég női divat üzleténél tapasztaltatott.

1-6 (382)